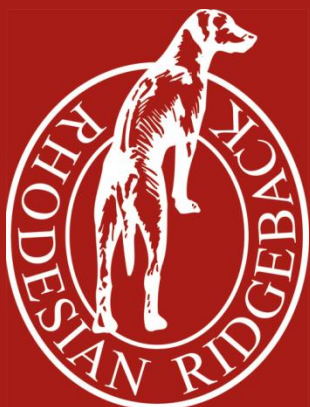

SPECIALKLUBBEN RHODESIAN RIDGEBACK SVERIGE

INDIVIDUELLA ENKÄTSVAR

Revidering av Rasspecifika Avelsstrategier (RAS) 2023-2027

BAKGRUND

Revideringen av Rasspecifika Avelsstrategier (RAS) för perioden 2023–2027 har skett under ledning av SRRS Avels- och Uppfödarkommitté (SRRS/AUK) i samarbete med SRRS Mentalkommitté (SRRS/MK) samt alla uppfödare och medlemmar inom SRRS som önskat delta i arbetet.

Under våren och hösten 2022 har en digital RAS-träff för respektive avsnitt i RAS anordnats. För att alla deltagare skulle besitta samma grundkunskap vid RAS-träffarna, och diskussionerna bli så konstruktiva som möjligt, föregicks några av träffarna av en föreläsning med en extern föreläsare.

Digitala föreläsningar och RAS-träffar:

- 2022-05-25 Föreläsning om "Genetik och bevarandeavel" med Göran Andersson (SLU)
- 2022-06-08 RAS-träff "Avelsstruktur" (SRRS/AUK)
- 2022-06-22 RAS-träff "Exteriör" (SRRS/AUK)
- 2022-09-07 Föreläsning om "HD-röntgen" med Bodo Bäckmo, del 1 av 2
- 2022-09-14 Föreläsning om "HD-röntgen" med Bodo Bäckmo, del 2 av 2
- 2022-10-12 RAS-träff "Hälsa" (SRRS/AUK)
- 2022-11-15 RAS-träff "Mentalitet och funktion" (SRRS/MK)

Vid respektive RAS-träff presenterade ansvarig kommitté en nulägesbeskrivning med uppföljning av mål och handlingsplaner för RAS 2018–2022 samt förslag till fokusområden och nya mål och handlingsplaner för RAS 2023–2027. Deltagarna fick därefter diskutera förslagen i mindre grupper om 4-6 deltagare per grupp. Varje grupps gemensamma åsikt samlades in via en webbenkät som fylldes i under grupparbetet. Resultatet av gruppenkäterna har presenterats på SRRS hemsida.

Såväl föreläsningar som presentationer och grupparbeten spelades in så att SRRS/AUK och SRRS/MK i efterhand kunde ta del av de resonemang som förekommit i grupperna. Detta var mycket givande och resulterade i en del förändringar av de ursprungliga förslagen till mål och handlingsplaner.

Medlemmar som inte deltagit vid RAS-träffarna har haft möjlighet att se en inspelning av presentationen från respektive RAS-träff i efterhand, vilket endast har nyttjats av ett fåtal personer.

I augusti 2023 presenterades ett (förhoppningsvis) slutgiltigt förslag till RAS 2023–2027 på SRRS hemsida. Tillsammans med förslaget publicerades också en webbenkät där SRRS medlemmar individuellt kunde tycka till om förslagna mål och handlingsplaner. Utöver hemsidan marknadsfördes förslaget och enkäten även vid fyra tillfällen i den slutna Facebookgruppen "SRRS Uppfödare", där merparten av SRRS uppfödare är medlemmar. Enkäten var öppen i 18 dagar och stängde 2023-09-04.

Alla intresserade har kontinuerligt kunnat följa revideringsarbetet via SRRS hemsida. Revideringsarbetet har också presenterats för medlemmarna bl.a genom artiklar i SRRS medlemstidning samt i Facebookgruppen "SRRS Uppfödare".

SVARSFREKVENNS

Den individuella enkäten har besvarats i sin helhet av 43 personer:

- varav 19 st (44 %) äger tik, 4 st (9 %) äger hane, 19 st (44 %) äger tik och hane och 1 st (2 %) inte äger någon rhodesian ridgeback.
- varav 35 st (81 %) är uppfödare i bemärkelsen att personen har fött upp minst en SKK-registrerad valpkull med eller utan kennelnamn.
- varav 37 st (86 %) planerar att låta sin hund gå i avel inom de kommande fem åren.

Utöver ovanstående har 8 st ej komplett besvarande enkäter exkluderats.

SAMMANSTÄLLNING AV INDIVIDUELLA ENKÄTSVAR

Resultatet av enkäten har sammanställts av SRRS Avels- och Uppfödarkommitté (SRRS/AUK).

Samtycket avseende föreslagna mål och handlingsplaner är högt bland dem som har besvarat enkäten. Mer än hälften av förslagen har 100 % samtycke och 95 % av målen och 88 % av handlingsplanerna har över 90 % samtycke (d.v.s de svarande instämmer).

I ett flertal fall där den svarande inte instämmer med den föreslagna handlingsplanen saknas dessvärre svar på följdfrågan "berätta varför och beskriv vad du tycker vi ska göra istället för att målet ska kunna uppnås." Detta har medfört att det inte gått att avgöra huruvida handlingsplanen har missuppfattats (på grund av ottydlig formulering) eller om den bör förändras p.g.a att den svarande har tillgång till fakta som inte har beaktats i arbetet. I några enstaka fall leder svaren till misstanke om att den svarande inte har tagit del av nulägesanalysen i RAS-dokumentet (och inte heller inspelningarna från RAS-träffarna) innan enkäten besvarades vilket, om så är fallet, tyvärr minskar förståelsen för varför målet eller handlingsplanen har uppkommit.

Avelsstruktur

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Övergripande mål	Rhodesian ridgeback ska ha en bred avelsbas som ger goda förutsättningar att bedriva avelsurval för, från tid till annan, rasen önskvärda egenskaper.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#1. Användningen av nya individer i avel ska öka.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Antalet kullar per avelsdjur bör hållas nere. Istället för att en enskild hund används upprepade gånger i avel bör oanvända individer (t.ex kullsyskon och avkommor) nyttjas i aveln.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta informera uppfödare och hanhundsägare om vikten av bevarande av genetisk variation, t.ex via hemsida, i medlemstidning och genom tillhandahållande av föreläsningar i ämnet.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#2. Överanvändning av enskilda individer och/eller familjegrupper ska minska.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Ett enskilt avelsdjur bör inte ha fler än 40 avkommor eller 80 barnbarn i Sverige.	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	b) Ett enskilt avelsdjur bör inte ha fler än 20 avkommor, eller två kullar om kullstorleken överskrider 8 valpar, innan avkommorna har uppnått 24 månaders ålder och deras hälsa och mentalitet har utvärderats (bl.a har genomfört HD-/ED-röntgen och startat vid BPH).	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	c) En genomförd avelskombination eller närbesläktade avelskombinationer bör inte upprepas.	39 (91 %)	4 (9 %)
Handlingsplan	d) Importerade avelsdjur bör ha låg grad av släktskap med den svenska populationen.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	e) Klubben bör uppdatera funktionen "provparning" på SRRS hemsida så att antal svenskregistrerade avkommor och barnbarn per avelsdjur presenteras.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	f) Klubben bör arbeta för att "Släktskapsindex" (Kinship Coefficient) införs som ett verktyg i avelsarbetet för rhodesian ridgeback.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#3. Den stamtavleberäknade inavelsgraden hos populationen ska inte öka.	43 (100 %)	0 (0 %)

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Handlingsplan	a) Valpkullens inavelsgrad bör inte överstiga 1 % beräknat på fem generationers stamtavla.	38 (88 %)	5 (12 %)
Handlingsplan	b) Valpkull med inavelsgrad över 1 % bör endast förekomma i undantagsfall, och då inte överstiga 3,1 % beräknat på fem generationers stamtavla.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör uppdatera funktionen "provparning" på SRRS hemsida så att en valpkulls inavelsgrad presenteras över fler än fem generationers stamtavla.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#4. Generationsintervallet hos den svenska populationen ska inte minska.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	a) Avelsdjur bör ha uppnått minst 30 månaders ålder vid parningstillfället. Det är dock önskvärt att vänta med avelsdebuten tills hunden har passerat 36 månader (3 år) eller gärna ännu längre.	38 (88 %)	5 (12 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta informera uppfödare och hanhundsägare om de genetiska och hälsomässiga fördelarna med att använda något äldre förstagångsdjur i avel.	41 (95 %)	2 (5 %)
Mål	#5. Andelen kastrationer av icke medicinska skäl ska minska.	40 (93 %)	3 (7 %)
Handlingsplan	a) Hund (såväl hane som tik) bör inte kastreras annat än i syfte att lindra eller bota sjukdom.	38 (88 %)	5 (12 %)
Handlingsplan	b) Uppfödare bör före överlåtelse av hund försäkra sig om att potentiella valpköpare är väl införstådda med rasens fysiska och mentala egenskaper och behov samt informera om kastrationens möjliga negativa effekter både för individen och för rasen som helhet.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör fortsätta tillhandahålla information om rasens fysiska och mentala egenskaper och behov så att presumtiva köpare kan säkerställa att deras förutsättningar är de rätta för en rhodesian ridgeback.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	d) Klubben bör fortsätta tillhandahålla faktabaserad information om kastrationens möjliga negativa effekter som kan distribueras av uppfödare till valpköpare.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	e) Klubben bör, via SRRS årliga hälsoenkät, fortsätta följa upp andelen kastrerade hundar samt av vilka orsaker som kastration sker.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#6. Andelen rapporterade "Data om Valpkull" ska uppgå till minst 90 %.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Uppfödare bör skicka in "Data om valpkull" till SRRS för dokumentation i SRRS Avelsregister innan valpkullen uppnått 12 veckors ålder.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta att informera uppfödare om värdet av att skicka in "Data om valpkull" via t.ex hemsida, sociala medier och i "avelssamtal" med nya uppfödare.	43 (100 %)	0 (0 %)

Funktionsegenskaper

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Övergripande mål	Rhodesian ridgeback ska vara en hundras med utmärkt förmåga att spåra vilt.	40 (93 %)	3 (7 %)
Mål	#7. Andelen svenskfödda hundar som startat vid officiellt anlagsprov i viltspår ska uppgå till minst 20 %.	37 (86 %)	6 (14 %)
Handlingsplan	a) Uppfödare bör aktivt verka för att hundägare låter sina hundar starta vid officiellt anlagsprov i viltspår.	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör uppmuntra till deltagande vid viltspårprov.	42 (98 %)	1 (2 %)
Mål	#8. Kunskapen om för rasen lämpliga jaktliga användningsområden i Sverige bör öka.	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	a) Klubben bör undersöka vilka jaktegenskaper som kan ses hos den del av den svenska populationen som används vid jakt och försöka identifiera likheter och skillnader.	42 (98 %)	1 (2 %)

Vardagsmentalitet

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Övergripande mål	Rhodesian ridgeback ska vara en mentalt trygg hundras som, med för rasen och individen lämplig aktivering och träning, är en väl fungerande sällskapshund för den aktiva hundägaren samtidigt som rasens mentala särdrag finns bevarade.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#9. Andelen svenskfödda hundar som startat vid BPH ska uppgå till minst 60%.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Uppfödare bör aktivt verka för att valpköpare låter sina hundar delta vid officiell Beteende- och Personlighetbeskrivning Hund (BPH).	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta tillhandahålla information om BPH och dess syfte via t.ex hemsida, medlemstidning och välkomstbroschyr till nya medlemmar.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör fortsätta att vid avelssamtal med nya uppfödare informera om BPH, syftet med att beskriva hela kullar samt bistå med information om hur man bokar BPH för sin valpkull.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#10. Andelen svenskregistrerade föräldradjur, till svenskfödda kullar, som startat vid BPH ska i genomsnitt inte understiga 95 %.	40 (93 %)	3 (7 %)
Handlingsplan	a) Svenskregistrerade avelsdjur bör ha startat vid BPH före parning.	40 (93 %)	3 (7 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta att, via klubbens valphänvisning, informera om huruvida en hänvisad valpkulls föräldrar har startat vid BPH.	42 (98 %)	1 (2 %)
Mål	#11. Öka andelen hundar som uppvisar trygghet i umgänge med okända människor (social trygghet) och i icke-sociala situationer (miljötrygghet).	43 (100 %)	0 (0 %)

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Handlingsplan	a) En avelskombination bör ha förutsättningar att ge avkomor med högre grad av social trygghet och miljötrygghet än medelvärdet för rasen. Här används med fördel mentalindex baserat på BPH som verktyg.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta att, via klubbens hemsida, tillhandahålla funktionen "provparning" där användare kan se kullindex för såväl en presumtiv som existerande valpkull.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör uppdatera valphänvisningen med information om en valpkulls preliminära kullindex.	38 (88 %)	5 (12 %)
Handlingsplan	d) Klubben bör tillhandahålla föreläsningar om mentalindex som avelsverktyg.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	e) Klubben bör informera om mentalindex i samband med "avelssamtal" med nya uppfödare.	43 (100 %)	0 (0 %)

Hälsa

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Övergripande mål	Rhodesian ridgeback ska vara en fysiskt frisk och sund hundras med låg förekomst av genetiskt betingade sjukdomar och defekter.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#12. Minska frekvensen av de vanligaste förekommande hälsobesvaren inom rasen.* Mag-/tarmbesvär* Hudbesvär* Öronbesvär* Tumörsjukdomar	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Avelsdjur ska vara fri från medfödda defekter och återkommande (kroniska) hälsobesvär, och ska inte kräva någon form av specialkost, kontinuerlig behandling, ingrepp eller liknande för att vara symptomfri.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	b) Avelskombination bör undvikas där båda avelsdjuren, utifrån tillgänglig information om dem själva och deras släktingar (t.ex föräldrar, syskon och avkomor), kan misstänkas bära anlag för samma eller närliggande sjukdom eller defekt.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	c) Uppfödare bör rapportera till SRRS Avelsregister om uppfödd hund (valp eller vuxen) har drabbats av allvarlig, kronisk och/eller möjligt ärftlig sjukdom eller defekt samt om hunden har avlidit.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	d) Uppfödare bör efterfråga information från SRRS Avelsregister inför en tilltänkt parningskombination.	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	e) Klubben bör fortsätta att årligen samla in en hälsoenkät för hundar som fyllt tre respektive åtta år och tillgängliggöra resultatet av densamma för medlemmarna.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	f) Klubben bör fortsätta dokumentera hundar som drabbas av kroniska och/eller allvarliga hälsobesvär i SRRS Avelsregister.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	g) Klubben bör fortsätta att uppmuntra uppfödare och hundägare att skicka in information om hundar som drabbats av hälsobesvär till SRRS Avelsregister.	43 (100 %)	0 (0 %)

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Mål	#13. Andelen hundar med kliniska besvär relaterat till höfter och armbågar ska inte öka.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Avelsdjur med HD grad C som används i avel bör ha röntgenresultat som är avläst i Sverige.	37 (86 %)	6 (14 %)
Handlingsplan	b) Avelsdjur med HD grad C som används i avel bör kombineras med hund som är avläst med HD grad A i Sverige.	39 (91 %)	4 (9 %)
Handlingsplan	c) Avelsdjur med HD grad C som används i avel bör ha maximalt 20 avkommor eller två kullar om kullstorleken överskrider 8 valpar.	37 (86 %)	6 (14 %)
Handlingsplan	d) Avelsdjur med HD grad C som används i avel bör ha känd HD-status hos minst 75 % av avkommorna, när sådana finns, innan ny parning sker.	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	e) Hund med HD grad D, E eller motsvarande bör inte användas i avel.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	f) Hund med ED grad 1, 2, 3 eller motsvarande bör inte användas i avel.	36 (84 %)	7 (16 %)
Handlingsplan	g) Klubben bör fortsätta att följa upp andelen hundar med kliniska besvär relaterat till höftleder och armbågsleder via t.ex försäkringsstatistik och SRRS årliga hälsoenkät.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#14. Andelen svenskfödda hundar med officiell HD-status och ED-status ska i genomsnitt uppgå till minst 65 %.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	a) Uppfödare bör aktivt verka för att valpköpare låter röntga sina hundars höftleder och armbågsleder och att resultatet registreras hos SKK.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta tillhandahålla information om röntgen av höftleder och armbågsleder samt dess syfte t.ex via klubbens hemsida och välkomstbroschyr till nya medlemmar.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör fortsätta att vid avelssamtal med nya uppfödare informera om syftet med att ledröntga hela kullar.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	d) Klubben bör fortsätta att följa upp orsaker till att röntgen inte genomförs, t.ex via SRRS årliga hälsoenkät.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#15. Andelen hundar med kliniska besvär till följd av medfödda förändringar i ryggraden bör minska.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Klubben bör arbeta för införande av SKKs hälsoprogram på nivå 1 för rygg (LTV, spondylos & VA) hos rhodesian ridgeback.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör fortsätta att följa upp andelen hundar med kliniska besvär relaterat till ryggen via t.ex försäkringsstatistik och SRRS årliga hälsoenkät.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#16. Andelen födda hundar med Dermoid Sinus ska inte öka.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Avelskombination där båda föräldrarna tidigare har gett avkomma med Dermoid Sinus bör undvikas.	41 (95 %)	2 (5 %)

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Handlingsplan	b) Ridgebärande hund som genom gentest är bekräftad homozygot (dubbelbärare R/R) för ridgeanlaget bör vid avel kombineras med ridgebärande hund som före parning är bekräftad genetisk heterozygot (enkelbärare R/r) alternativt hund som är genetiskt ridgelös (r/r).	41 (95 %)	2 (5 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör, via "Data Om Valpkull, fortsätta samla in information om hundar födda med Dermoid Sinus för dokumentation i SRRS Avelsregister.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	d) Klubben bör undersöka möjligheten att delta i en forskningsstudie med syfte att identifiera den genetiska orsaken till Dermoid Sinus.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#17. Svarefrekvensen för SRRS hälsoenkät ska uppgå till minst 60 % för 3-åriga hundar och 50 % för 8-åriga hundar.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	a) Uppfödare bör verka för att ägarregistrering sker i SKKs ägarregister för samtliga svenskägda hundar så att ägarna kan nås av SRRS informationsutskick om t.ex hälsoenkäter.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	b) Uppfödare bör aktivt verka för att valpköpare besvarar SRRS hälsoenkäter.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör fortsätta skicka ut riktad information om hälsoenkäten till ägare av berörda årskullar.	43 (100 %)	0 (0 %)
Handlingsplan	d) Klubben bör informera ridgebackägare om hälsoenkäten och dess syfte via t.ex hemsida, medlemstidning och sociala medier.	43 (100 %)	0 (0 %)

Exteriör

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Övergripande mål	Rhodesian ridgeback ska ha en sund exteriör utan överdrifter där dess helhetsintryck och rasspecifika särdrag finns bevarade samtidigt som exteriöra skillnader mellan individer ska främjas inom rasstandardens tolkningsutrymme.	43 (100 %)	0 (0 %)
Mål	#18. Andelen ridgelösa hundar ska inte öka.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	a) Ridgelös hund som genom gentest är bekräftad genetiskt ridgelös (r/r) bör vid avel kombineras med ridgebärande hund som före parning är bekräftad genetisk homozygot (dubbelbärare R/R) för ridgeanlaget.	40 (93 %)	3 (7 %)
Handlingsplan	b) Ridgelös hund som är genetisk heterozygot för ridgeanlaget (enkelbärare R/r) bör inte användas i avel eftersom det hos en sådan individ är okänt varför ridgen inte kommer till uttryck och spridning av detta anlag bör begränsas med hänsyn till rasstandardens.	40 (93 %)	3 (7 %)
Handlingsplan	c) Klubben bör uppdatera SRRS hanhundshänvisning med information om hundens fenotyp avseende ridgen samt fortsätta tillhandahålla information om dess genotyp.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	d) Klubben bör, via "Data Om Valpkull, fortsätta samla in information om ridgelösa hundar för dokumentation i SRRS Avelsregister.	43 (100 %)	0 (0 %)

Typ	Beskrivning	Instämmer	Instämmer ej
Mål	#19. Andelen hundar med ridgefel ska inte öka.	42 (98 %)	1 (2 %)
Handlingsplan	a) Hund med ridgefel (t.ex en krona, extra virvlar, extremt kort ridge) bör undvikas i avel.	37 (86 %)	6 (14 %)
Handlingsplan	b) Klubben bör, via "Data Om Valpkull, fortsätta samla in information om hundar med ridgefel för dokumentation i SRRS Avelsregister.	42 (98 %)	1 (2 %)

KOMMENTARER OCH FÖRTYDLIGANDEN

Baserat på några av de kommentarer som inkommit avseende föreslagna mål och handlingsplaner så lämnar SRRS/AUK och SRRS/MK nedanstående förtydliganden eller kommentarer. De svarandes kommentarer har inte infogats för att undvika att någon kan identifieras.

ID	Mål/Handlingsplan	Kommentar
1a)	Antalet kullar per avelsdjur bör hållas nere. Istället för att en enskild hund används upprepade gånger i avel bör oanvända individer (t.ex kullsyskon och avkommor) nyttjas i aveln.	För att bevara så mycket genetisk variation som möjligt inom populationen är det mer fördelaktigt att flera (friska) kullsyskon används i avel, än att samma individ används upprepade gånger. Detta eftersom kullsyskon inte bär samma genvarianter (arvsanlag). Ett till synes "bättre djur" kan nedärva dåliga anlag medan ett till synes "sämre" - men ändå fullgott - syskon kan bidra till att bibehålla bra genvarianter inom populationen. En djupare genomgång ges i inspelningen från RAS-träffen om "Avelsstruktur".
2a)	Ett enskilt avelsdjur bör inte ha fler än 40 avkommor eller 80 barnbarn i Sverige.	Som tik-/hanhundsägare kan man givetvis inte styra hur många barnbarn avelsdjurens föräldrar får. Det man däremot <i>kan påverka</i> är hur många barnbarn avelsdjurens föräldrar får. Ju färre avkommor en hund har desto mindre är risken att den får för många barnbarn i relation till populationsstorleken.
2c)	En genomförd avelskombination eller närbesläktade avelskombinationer bör inte upprepas.	När vi gör en avelskombination så är andra uppfödare, som äger nära släktingar till något av djuren i kombinationen, förhindrade från att använda avkommorna i den egna aveln på grund av för nära släktskap. Genom att använda relativt obesläktade hanhundar på samma tik möjliggör man för fler uppfödare att kunna använda de avkommor som produceras i vidare avel. En hel del sjukdomar debuterar först vid 4-5 års ålder, vilket i många fall är efter avelsdebuten. Drabbas en eller flera avkommor i en kombination av en allvarlig sjukdom, som t.ex osteosarkom, SLO etc. har man som uppfödare minskat risken för fler drabbade individer ifall man inte har gjort om kombinationen på nytt.
2d)	Importerade avelsdjur bör ha låg grad av släktskap med den svenska populationen.	Det bör vara fullt möjligt att hitta importer vars stamtavla saknar de hanar och tikar som redan är överanvända i Sverige (se RAS-dokumentet sidan 48-52).
3a)	Valpkullens inavelsgrad bör inte överstiga 1 % beräknat på fem generationers stamtavla.	Handlingsplanen stödjer målet att " <i>den stamtavleberäknade inavelsgraden hos populationen ska inte öka</i> ". Den genomsnittliga inavelsgraden är idag <1 % (avrundat) och allt däröver skulle innebära att vi arbetar för att <i>öka</i> inavelsgraden hos populationen, vilket absolut inte är önskvärt. Målet ger dock utrymme för en något högre inavelsgrad i enstaka fall. Varje uppfödare som väljer en högre inavelsgrad bör dock komma ihåg att man samtidigt minskar utrymmet för någon annan att göra samma sak (ifall vi ska nå målet).

ID	Mål/Handlingsplan	Kommentar
4a)	<p>Avelsdjur bör ha uppnått minst 30 månaders ålder vid parningstillfället. Det är dock önskvärt att vänta med avelsdebuten tills hunden har passerat 36 månader (3 år) eller gärna ännu längre.</p>	<p>Genom att senarelägga avelsdebuten förlänger vi generationsintervallet och därmed också takten på förlusten av genetisk variation. Att vänta med avelsdebuten ger också tillgång till mer information om både avelsdjuren och deras nära släktingar när man genomför en avelskombination. Om hundarna är något äldre när de används i avel så får t.ex eventuella sjukdomsanlag hos både avelsdjuren och deras nära släktingar lite tid att hinna ge sig till känna. Därmed ökar förutsättningarna att kunna fatta kloka avelsbeslut och minska risken för dubblering av dolda sjukdomsanlag med hälsobesvär hos avkommorna som följd.</p> <p>Angående kommentarer om att hanens fertilitet sjunker med ökad ålder:</p> <p>En hanhund bör vara fertil åtminstone från 2,5 - 8 års ålder (d.v.s. under 5,5 år), i annat fall har vi ett problem med fertiliteten som bör prioriteras och åtgärdas. Om en hund ska ha maximalt 40 avkommor (helst färre) varav minst 20 avkommor ska ha uppnått 24 månaders ålder och utvärderats innan ny kull tas, bör det finnas tillräckligt med tid för utvärdering innan ny parning. Exempel: 2,5 år kull 1, 4 år kull 2, 6 år kull 3 och 7,5 år kull 4. Och skulle det sluta med "bara" två eller tre kullar är det absolut ingen nackdel ur populationssynpunkt. Har hanen gett ett gott avelsresultat bör det dessutom finnas avkommor att använda istället.</p> <p>För hanhundar är det även möjligt att spara semin för framtida användning.</p>
7a)	<p>Uppfödare bör aktivt verka för att hundägare låter sina hundar starta vid officiellt anlagsprov i viltspår.</p>	<p>Klubben har inte tillåtelse att utbilda/tillhandahålla viltspårdomare, då det endast är berättigat jakthundsklubbar. För några år sedan arbetade SRRS styrelse en hel del med att få tillåtelse att arrangera viltspårprov och utbilda viltspårdomare i egen regi, men nekades av SKK.</p>
8a)	<p>Klubben bör undersöka vilka jaktegenskaper som kan ses hos den del av den svenska populationen som används vid jakt och försöka identifiera likheter och skillnader.</p>	<p>Förtydligande: Klubben bör undersöka vilka jaktegenskaper som kan ses hos den del av den svenska populationen som används vid jakt och försöka identifiera likheter och skillnader <i>mellan individer inom rasen</i>.</p> <p>Syftet är att undersöka om det går att identifiera jaktliga karaktärsdrag hos rasen och på längre sikt även försöka tydliggöra vilka typer av jakt som rhodesian ridgeback kan vara mest lämpad för i Sverige.</p>
11c)	<p>Klubben bör uppdatera valphänvisningen med information om en valpkulls preliminära kullindex.</p>	<p>Det finns några kommentarer som lyfter aspekten att presumtiva valpköpare som tittar på valphänvisningen inte är insatta i vad mentalindex är och därmed kan göra en helt felaktig tolkning av avelsvärdena (t.ex att lågt värde på socialitet eller högt värde på hot ses som negativt).</p> <p>Detta är värt att beakta och därför kommer denna handlingsplan att tas bort från RAS-dokumentet. Det betyder inte att mentalindex på valphänvisningen inte kan genomföras på sikt om så önskas, men användandet av mentalindex bör få lite mer tid på sig att mogna innan beslut fattas.</p>

ID	Mål/Handlingsplan	Kommentar
13f)	Hund med ED grad 1, 2, 3 eller motsvarande bör inte användas i avel.	<p>Bedömningen av en hunds HD-status respektive ED-status går inte riktigt att jämföra.</p> <p>HD-graderingen är en bedömning, bevisligen med subjektiva inslag, av bl.a ledkulans utseende och passform i leddskålen. Det finns också en svensk studie som visar att risken för veterinärvård eller avlivning relaterat till höftledsbesvär är ungefär lika låg för hundar med grad A, B och C.</p> <p>Vid bedömningen av ED tittar man efter benpålagringar (osteoartrit) i armbågsleden som oftast sker till följd av olika tillväxtrubbningar som t.ex Osteokondros (OC/OCD), Medial Coronoid Process Disease (MCPD), Ununited Anconeal Process (UAP) eller dålig passform (inkongruens). Gemensamt för de olika tillväxtrubbningarna är att små men väsentliga delar av ledbrösket utvecklas onormalt eller att det skadas på grund av rubbad utveckling i omgivande benvävnad. I de fall avläsaren kan identifiera vilken tillväxtrubbning det rör sig om tilldelas hunden ED grad 3 (oavsett pålagringens storlek), och orsaken anges då som en notering på röntgencertifikatet.</p> <p>SRRS/AUK uppfattar inte att det är förenligt med SKKs policyuttalande kring ED att generellt använda rhodesian ridgebacks med ED grad 1 i avel. Att använda hundar med ED-grad 2 eller 3 i avel är inte förenligt med SKKs grundregler.</p>
15a)	Klubben bör arbeta för införande av SKKs hälsoprogram på nivå 1 för rygg (LTV, spondylos & VA) hos rhodesian ridgeback.	<p>Hälsoprogram på nivå 1 innebär att röntgen är frivilligt, men att bedömningen sker på ett standardiserat sätt och att resultatet registreras officiellt hos SKK (syns t.ex på Hunddata).</p> <p>Om ett hälsoprogram är möjligt att införa får eventuella avelsrekommendationer för hund med LTV utarbetas i samråd med SKK. Med nuvarande kunskap anser SRRS/AUK att symptomfri hund med LTV <i>inte bör</i> uteslutas från avel.</p>
16a)	Avelskombination där båda föräldraren tidigare har gett avkomma med Dermoid Sinus bör undvikas.	<p>En hund som gett avkomma med DS behöver inte uteslutas från avel. Däremot bör den <i>inte kombineras</i> med annan hund som också har gett avkomma med DS (oavsett hur många affekterade avkommor hundarna har). Jämförelsevis är det förmodligen ingen uppfödare som medvetet kombinerar två hundar som båda gett tidigare avkomma med t.ex epilepsi eller SLO. Dermoid sinus är en defekt som aldrig får normaliseras.</p> <p>I sammanhanget är det också värt att överväga SJVFS 2020:8 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter: "3 § Hundar och katter får inte användas i avel om någon av följande punkter är aktuella: Parningskombinationen utifrån tillgänglig information ökar risken för sjukdom eller funktionshinder hos avkomman."</p>
16b)	Ridgebärande hund som genom gentest är bekräftad homozygot (R/R) för ridgeanlaget bör vid avel kombineras med ridgebärande hund som före parning är bekräftad genetisk heterozygot (R/r) alternativt hund som är genetiskt ridgelös (r/r).	<p>Detta innebär inte att alla avelsdjur ska gentestas för ridgeanlaget, men att man bör ta hänsyn till resultatet för hund som <i>är</i> gentestad.</p>
18a)	Ridgelös hund som genom gentest är bekräftad genetiskt ridgelös (r/r) bör vid avel kombineras med ridgebärande hund som före parning är bekräftad genetisk homozygot (R/R) för ridgeanlaget.	<p>Detta innebär att ridgelös hund som ska används i avel bör gentestas före parning.</p> <ul style="list-style-type: none"> Om den ridgelösa hunden är genetiskt ridgelös (r/r) bör den användas i avel i kombination med en individ som är gentestad

ID	Mål/Handlingsplan	Kommentar
18b)	Ridgelös hund som är genetisk heterozygot för ridgeanlaget (enkelbärare R/r) bör inte användas i avel eftersom det hos en sådan individ är okänt varför ridgen inte kommer till uttryck och spridning av detta anlag bör begränsas med hänsyn till rasstandarderna.	<p>homozygot (R/R), vilket innebär att alla avkommorna får ridge såvida inte någon blir ridgelös heterozygot (R/r).</p> <ul style="list-style-type: none"> Om den ridgelösa hunden är genetiskt heterozygot (R/r) bör den inte användas i avel eftersom den då är bärare av något anlag som gör att ridgen inte kommer till uttryck. Detta anlag bör vi inte medvetet ge spridning inom populationen med risk för att andelen heterozygota hundar (R/r) utan ridge ökar. <p>Att systematiskt gentesta ridgelösa hundar innan avel kan också på sikt ge oss ytterligare kunskap om nedärvningen av ridgen som kan vara till nytta i den framtida aveln.</p>
19a)	Hund med ridgefel (t.ex en krona eller extra virvlar, extremt kort ridge) bör undvikas i avel.	<p>En väsentlig skillnad mellan ridgelöshet och ridgefel är att det i stora delar är känt hur ridgen nedärvs, och det finns ett gentest som möjliggör att vi kan genomföra avelskombinationer med ridgelösa hundar som med stor sannolikhet ger 100 % ridgebärande avkommor.</p> <p>Nedärvningen av olika typer av ridgefel är däremot ännu okänd. Uppföljning av labbet Genocan antyder dock att hundar med extra virvlar oftast är homozygota (R/R) för ridgeanlaget.</p> <p>Vid RAS-träffarna diskuterades denna fråga och SRRS/AUK uppfattade att majoriteten var överens om att skynda långsamt, och införa en förändring i taget. Detta för att följa upp effekten av handlingsplanerna och även kunna "backa" ifall det skulle uppstå någon negativ effekt som vi inte kunnat förutse. Därför valde vi att avvakta med avel på individer med ridgefel under denna RAS-period.</p> <p>Förhoppningsvis finns det mer information att tillgå om några år (forskning, statistiskt underlag från andra länder etc.) som kan ge oss vägledning och kanske även anledning att fatta ett annat beslut i samband nästa RAS-revidering.</p>